

Sygnatura akt I C 606/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Opocznie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Mirosława Makowska

Protokolant: sekr. sąd. Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2020 r. w Opocznie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.

przeciwko M. K.

z udziałem Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim

o zapłatę

oddala powództwo.

<p>Na oryginalne podpis Sędziego</p> <p>Za zgodność z oryginałem</p> <p>świadczy kierownik sekretariatu</p> <p>D. D.</p>	<p>Sąd Rejonowy w Opocznie stwierdza,</p> <p>że niniejsze orzeczenie uprawomocniło się dnia 17 marca 2020 r.</p> <p>O., dnia 28 kwietnia 2020 r.</p> <p>Przewodnicząca I Wydziału Cywilnego</p> <p>SSR Mirosława Makowska</p>
---	---

Na oryginalne podpis Sędziego

Sygn. akt I C 606/18

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 22 czerwca 2018 r. powód Syndyk Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. wnosił o zasądzenie od pozwanego M. K. kwoty 1.500,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 31 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów sądowych w kwocie 30,00 zł, kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych i zwrotu innych kosztów w kwocie 0,39 zł.

W uzasadnieniu pozwu podano, iż pozwany składając deklarację członkowską stał się członkiem (...), uczestnicząc z mocy samej ustawy w pokrywaniu straty bilansowej Kasy. Statut (...), obowiązujący wszystkich dobrowolnie przystępujących do kasy członków, podwyższył ustawową odpowiedzialność członków tej kasy do podwójnej

wysokości wpłaconych udziałów. Zgodnie bowiem z treścią § 59 ust. 5 Statutu „odpowiedzialność członków (...) za straty powstałe w Kasie jest równa podwójnej wysokości wpłaconych udziałów”. Z uwagi na fakt, że strata w wysokości 2.264.215.497,98 zł nie została w całości pokryta, zarówno z funduszu zasobowego, jak i funduszu udziałowego, decyzją nr (...) z dnia 28 października 2016 r. Syndyk na podstawie § 59 ust. 5 Statutu w zw. z art. 26 ust. 3 Ustawy o (...) stwierdził, że członkowie (...) ponoszą odpowiedzialność za jej stratę bilansową do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów, oznaczając granice tej odpowiedzialności w ten sposób, że każdy członek Kasy – w związku z zaistniałą stratą – jest zobowiązany do zapłaty 100% wartości posiadanych i wpłaconych udziałów. Syndyk wezwał pozwanego do zapłaty na rzecz (...) kwoty stanowiącej równowartość wpłaconych przez niego udziałów. Wezwanie pozostało jednak bezskuteczne.

Postanowieniem z dnia 4 lipca 2018 r. wydanym w sprawie sygn. akt VI Nc#e (...) Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Opocznie stwierdzając brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

W toku postępowania powód popierał powództwo.

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 listopada 2018 r. (data wpływu) pozwany M. K. nie uznał powództwa, wnosił o jego oddalenie jako oczywiście bezzasadnego w całości z przyczyn materialno prawnych, proceduralnych, konstytucyjnych i funkcjonalnych oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Pismem sporządzonym dnia 10 kwietnia 2019 r. Prokuratura Okręgowa w Piotrkowie Trybunalskim zgłosiła swój udział w niniejszej sprawie, wnosząc jednocześnie o oddalenie powództwa w całości.

Postanowieniem z dnia 27 maja 2019 r. Sąd zawiesił postępowanie do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego skierowanego przez Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie sygn. akt II Ca 1103/18.

Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2019 r. Sąd podjął zawieszony postępowanie w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 marca 2012 r. M. K. złożył deklarację członkowską celem przyjęcia w poczet członków ówczesnej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W.. Zadeklarował wniesienie jednego udziału o wartości 30,00 zł, wpłatę wkładu członkowskiego w wysokości 1,00 zł i miesięczną składkę członkowską w wysokości 10,00 zł oraz wniesienie dodatkowych udziałów w liczbie 49. W/w udziały zostały przez pozwanego wpłacone w łącznej kwocie 1.500,00 zł.

/dowód: - deklaracja członkowska nr (...) k. 47,

- oświadczenie o zadeklarowaniu dodatkowych udziałów w (...) w

W. k. 48,

- wyciąg z ksiąg rachunkowych (...) w W. w upadłości

likwidacyjnej k. 49,

- statut (...) w W. k. 50 – 59/

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 r. wydanym w sprawie sygn. akt X GU 53/15 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie ogłosił upadłość Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. z możliwością zawarcia układu, powierzając sprawowanie zarządu całym majątkiem upadłego zarządcy w osobie L. K..

/dowód: - postanowienie z dnia 5.02.2015 r. k. 28/

Decyzją nr (...) z dnia 17 marca 2015 r. Zarządca (...) w W. w upadłości układowej z siedzibą w W. w związku z odnotowaną za rok 2014 stratą bilansową Kasy podjął decyzję o zaliczeniu środków zgromadzonych w ramach funduszu zasobowego i udziałowego na pokrycie strat Kasy. Udziały wpłacone przez członków Kasy zostały przeznaczone na pokrycie strat Kasy za rok 2014.

/dowód: - decyzja nr (...) k. 73/

Postanowieniem z dnia 19 marca 2015 r. wydanym w sprawie sygn. akt X GUp 87/15 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego (...) w W. w ten sposób, że postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu zmienił na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, odwołał zarządcę masy upadłości L. K., którego wyznaczył na syndyka masy upadłości.

/dowód: - postanowienie z dnia 19.03.2015 r. k. 29/

Sprawozdanie finansowe za rok 2014 z działalności (...) w W. w upadłości likwidacyjnej sporządzone dnia 21 września 2015 r. wykazało stratę bilansową w wysokości 2.264.215.497,98 zł.

/dowód: - sprawozdanie finansowe za rok 2014 k. 61 – 72/

Decyzją nr (...) wydaną w dniu 28 października 2016 r. Syndyk masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. powołując się na treść art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 5.11.2009 r. o (...) w związku z § 59 ust. 5 Statutu stwierdził, że członkowie (...) ponoszą odpowiedzialność za stratę bilansową kasy oraz określił ich odpowiedzialność za stratę bilansową kasy za rok 2014 w podwójnej wysokości wpłaconych udziałów, tj. w ten sposób, że każdy członek kasy zobowiązany jest do dopłaty 100% wartości posiadanych i wpłaconych udziałów.

/dowód: - decyzja nr (...) k. 74 – 75/

W oparciu o w/w decyzję, pismem z dnia 21 listopada 2016 r. Syndyk wezwał pozwanego M. K. do zapłaty kwoty 1.500,00 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Pismo zostało zwrócone do nadawcy jako nie podjęte w terminie.

Wezwanie pozostało bezskuteczne.

/dowód: - pismo z dnia 21.11.2016 r. z potwierdzeniem odbioru k. 76 – 79,

- bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu, powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Bezspornym jest w sprawie, że pozwany M. K. jest członkiem (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W., która w 2014 roku odnotowała stratę finansową. Powyższej straty nie pokryło przesunięcie środków z funduszu zasobowego i udziałowego.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. Nr 12, poz. 5) w zw. z art. 19 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 roku – Prawo Spółdzielcze, członek kasy uczestniczy w pokrywaniu jej strat do wysokości zadeklarowanych udziałów.

W myśl art. 26 ust. 2 i 3 w/w ustawy straty bilansowe kas pokrywane są z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy - z funduszu udziałowego, przy czym odpowiedzialność członków kas za straty powstałe w kasie, może zostać podwyższona w statucie kasy do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów.

W związku z rozbieżnościami poglądów w zakresie istnienia po dniu ogłoszenia upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej roszczenia syndyka o zapłatę przez członków kasy odpowiednich kwot na pokrycie powstałej w kasie straty bilansowej, które to kwoty odpowiadają podwyższonej w uchwalonym przed ogłoszeniem upadłości statucie kasy wysokości odpowiedzialności członków kasy za stratę do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów, Sąd Okręgowy w Białymstoku w trybie art. 390 k.p.c. w tożsamej co do przedmiotu sprawie zaewidencjonowanej pod sygn. akt II Ca 1103/18 skierował do Sądu Najwyższego zagadnienie prawne związane z w/w rozbieżnościami.

W odpowiedzi na powyższe, Sąd Najwyższy podjął w dniu 12 grudnia 2019 r. uchwałę (III CZP 42/19 Legalis nr 2259278), w której stwierdził, iż syndykowi masy upadłości spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej nie przysługuje roszczenie wobec członków kasy o pokrycie straty bilansowej kasy w oparciu o postanowienia statutu przyjęte na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2386 ze zm.), wprowadzające podwyższoną odpowiedzialność członków za straty powstałe w kasie do podwójnej wysokości wpłaconych udziałów, jeżeli przed ogłoszeniem upadłości kasy walne zgromadzenie (zebranie przedstawicieli) nie podjęło uchwały o pokryciu w ten sposób straty (art. 38 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1285 ze zm.).

Sąd meriti w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu w/w uchwały, w którym wskazano, że zgodnie z art. 38 § 1 pkt 4 Pr. Spół. w zw. z art. 2 u.s.k.o.k. podejmowanie uchwał w sprawie sposobu pokrywania strat należy do wyłącznej właściwości walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli). Odpowiedzialność ta nie powstaje zatem ipso iure z chwilą powstania straty finansowej. Jej zakres będzie każdorazowo uzależniony od treści uchwały, o ile nie zostanie ona wzruszona w postępowaniu sądowym. Uchwała powinna określać sposób pokrycia straty, określić wysokość odpowiedzialności i terminy wnoszenia dopłat. Nie można zatem identyfikować zmiany statutu kasy dokonanej przez walne zgromadzenie (zebranie przedstawicieli) wprowadzającej maksymalne granice odpowiedzialności członków kasy z uchwałą walnego zgromadzenia o pokryciu strat. Członek obciążony stratami w kasie na podstawie uchwały znajdującej podstawę w regulacji statutowej wprowadzonej na podstawie art. 26 ust. 3 u.s.k.o.k. musi mieć bowiem zapewnione minimum gwarancji korporacyjnych z zachowaniem prawa do sądu (art. 42 § 3 i 3 Pr. Spół.). Przyjęcie, że ogłoszenie upadłości uchyla te gwarancje z uwagi na cele postępowania upadłościowego jest bezpodstawne, pokrycie straty finansowej kasy przez jej członka nie zostało bowiem pomyślane, jako instrument zaspokajania wierzycieli.

Dodatkowo Sąd Najwyższy zauważył, iż zgodnie z art. 38 § 1 pkt 4 Pr. Spół. w zw. z art. 2 u.s.k.o.k. podejmowanie uchwał w sprawie sposobu pokrycia strat należy do wyłącznej właściwości walnego zgromadzenia. Dodatkowa odpowiedzialność członkowska może zatem stać się źródłem pokrycia straty jedynie w razie podjęcia uchwały, która ma charakter konstytutywny, członkowie kasy nie mogą być bowiem przymuszani do ponoszenia na rzecz kasy dodatkowych, nieobligatoryjnych świadczeń.

Syndyk nie posiada kompetencji do jej zastąpienia swoją decyzją i wykreowania roszczenia o wypłatę należności w wymiarze podwójnej wartości udziałów, czynność ta bowiem nie mieści się w sferze zarządu majątkiem upadłego. Podstaw do takich działań nie dają przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 498 - dalej: "p.u." lub "prawo upadłościowe"). Syndyk zgodnie z art. 173 p.u. zarządza i rozporządza mieniem upadłego, a kwota objęta sporem – również w sprawie niniejszej – nie weszła w skład masy, przed ogłoszeniem upadłości nie zostały bowiem spełnione warunki pozwalające na przekształcenie potencjalnego uprawnienia kasy wobec członka w wierzytelność o konkretnej wysokości (art. 61-62 p.u.) i podjęcia czynności zmierzających do jej ściągnięcia (art. 331 ust. 1 p.u.). Ocenę tę wzmacnia art. 135 Pr. Spół. w zw. z art. 2 u.s.k.o.k., który wyraźnie przyznaje syndykowi jedynie uprawnienie domagania się od członków wpłaty nieuiszczonej części udziału skonkretyzowanego przed ogłoszeniem upadłości, a nie należności odniesionej do wysokości udziału, tym bardziej w podwójnej wysokości. Regulacja ustawowa, a w ślad za nią statutowa, wyznacza jedynie górną granicę odpowiedzialności członka kasy za straty bilansowe. Za przyjętym stanowiskiem przemawiają także istotne względy

pragmatyczne. Wysokość straty może bowiem uzasadniać podwyższenie progu odpowiedzialności członków jedynie częściowo, co wymaga skonkretyzowania ich zwiększonej odpowiedzialności właśnie w treści uchwały.

Sąd podzielając argumentację zawartą w uzasadnieniu w/w uchwały Sądu Najwyższego oraz biorąc pod uwagę, że dotyczy ona sprawy analogicznej pod względem faktycznym i prawnym uznał, iż Syndykowi Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. nie przysługuje skuteczne roszczenie wobec pozwanego M. K. z tytułu zapłaty 100% wartości posiadanych i wpłaconych udziałów.

Z tych względów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Za zgodność z oryginałem świadczy